

**MI JÁR
A KUTYÁM
FEJÉBEN?**

MI JÁR A KUTYÁM FEJÉBEN?

ÉRTS SZÓT
A KEDVENCEDDEL!

HANNAH MOLLOY

hvg könyvek

A fordítás alapja:
What's My Dog Thinking?

Copyright © Dorling Kindersley Limited, 2020
Text copyright © Hannah Molloy, 2020
A Penguin Random House Company

Fordította: © Kovács Noémi, 2021
Szakmailag lektorálta: Korom Gábor
Szerkesztette: Fejér Tamara

HVG Könyvek, Budapest, 2021
Kiadóvezető: Budaházy Árpád
Felelős szerkesztő: Hungler Tímea
www.hvgkonyvek.hu

ISBN 978-963-565-083-5

Minden jog fenntartva. Jelen könyvet vagy annak részleteit tilos reprodukálni, adatrendszerben tárolni, bármely formában vagy eszközzel – elektronikus, fényképes úton vagy más módon – a kiadó engedélye nélkül közölni.

Kiadja a HVG Kiadó Zrt., az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.
Felelős kiadó: Szauer Péter

Tördelőszerkesztő: Nagy Tamás

Nyomás: TBB, Szlovákia

For the curious
www.dk.com

Tartalom

Előszó 6

KEZDJÜNK KUTYAKÉNT GONDOLKOZNI!

Így kommunikálnak a kutyák 10
Kutyafajták 14
A megfigyelés művészete 18
Mire jó? 22
Félreértett viselkedésformák 24
Triggerek halmozódása 26

AZ ÉN FANTASZTIKUS KUTYÁM

A kutyám folyamatosan az orrát nyalogatja 30
A kutyám a hátára fordul 32
A kutyám imád vakarózni 34
A kutyám ismeri az órát 38
A kutyám ás, és eltemet dolgokat 40
A kutyámra rájött a bolondóra 42
A kutyám az ablakból „mozizik” 46
A kutyám mosolyog 48
A kutyám labdaőrült 50
A kutyám folyamatosan felugrál 54
A kutyám pörög és ugat, amikor izgatott 56
A kutyám füvet eszik 58
A kutyám mindent meghág 62
A kutyám egy közösségimédia-sztár 64
A kutyám mindent megszimatol 66

ÉN ÉS A FANTASZTIKUS KUTYÁM

Elolvadok attól, ahogy a kutyám rám néz	72
A kutyám arcon nyál	74
A kutyám az arcomba ásít	76
A kutyám úgy fest, mintha rám akarna rontani	80
A kutyám bepisil, amikor hazaérek	82
A kutyám ajándékot hoz, amikor hazaérek	84
A kutyám féltékeny	88
A kutyám mindenhol követ a lakásban	90
A kutyám levegőnek néz	92
A kutyám megrágja a cuccaimat	94

AZ ÉN FANTASZTIKUS KUTYÁM ÉS MÁS ÁLLATOK

A kutyám zaklatja a macskát	100
A kutyám mindent megkerget, ami mozog	102
A kutyám ráül más állatokra	106
A kutyám ki nem állhatja a fajtársait	110
A többi eb utálja a kutyámat	112
Amikor a kutyám egy fajtársával találkozik...	116
A kutyám ürülékbe vagy tetembe hempereg	124
A kutyám megugatja a postást	126
A kutyámért megvesznek a kanok	128

MI TÖRTÉNT AZ ÉN FANTASZTIKUS KUTYÁMMAL?

A kutyám nem akar enni	134
A kutyám ürüléket eszik	138
A kutyám megeszi a játékait	140
A kutyám a lakásban pisil, és van, hogy a bútorokra	
A kutyám kidugja a péniszét!	146
A kutyám morog rám	148
A kutyám harapdál és csipked	152
A kutyám harap!	154
A kutyám kergeti a farkát	158
A kutyám nem akar lenyugodni	160
A kutyámnak be nem áll a szája	162
A kutyám nem akar apportírozni	166
A kutyám nem jön vissza, ha hívom	168
A kutyám folyamatosan húz a sétáknál	170
A kutyám utálja a hámot	172
A kutyám utálja az embereket	174
A kutyám utál egyedül maradni	178
A kutyám utálja a fürdetést és a fésülést	180
Tárgymutató	184
Kutyafajták	189
Források	190
Köszönetnyilvánítás	191

HALADÓ SZINTŰ KUTYAETOLÓGIA

A zsákmányolás	104
A „kutyakézfogás”	114
Milyen a sportszerű játék?	120
És a sportszerűtlen?	122
A betegség jelei	136
Az agresszió fokozatai	150

TÚLÉLÉSI ÚTMUTATÓ

Kutya örökbefogadása	36	A parkban	108
Kölyökkutya vásárlása	44	A négylábú barátoknál	130
Megérkezett az új blöki!	52	Gyerekek és kutyák	142
A szocializáció	60	Egy új kutya bemutatása	156
Kutyasétáltatás	68	Tűzijáték	164
Séta a városban	78	Utazás autóval	176
Egyedülléthez szoktatás	86	Állatorvos és	
Vendégek üdvözlése	96	kutyakozmetikus	182

Sokat változott a viszonyunk a kutyákkal

Amikor vagy 15 éve etológiai vizsgálatokat kezdtünk a családi környezetben élő kutyákkal, a szakma felháborodott. A kutyának nincs természetes környezete, mesterséges, háziasított állat, nem alkalmas etológiai kutatásokra, volt az általános vélemény. Legalább 10 évbe telt, amíg a szakértőket meggyőztük, hogy a kutyának az embercsalád a természetes környezete, és ha a gazdájával közös cselekvéseket együtt figyeljük, nagyon érdekes dolgok derülnek ki. 10 év alatt a szakma megtört és belátta, hogy a „kutyák szőrös gyerekek”, mert éppen olyan evolúciós változásokon mentek át a környezetünkben, mint maga az ember néhány millió évvel ezelőtt, vagyis egyben másban hasonlítanak ránk.

A szakmát aránylag könnyű volt meggyőzni, a kutyákkal foglalkozó kiképzőket sokkal nehezebb. Hannah Molloy könyvét épp azért olvastam nagy örömmel, mert nem a tudományos kutyakutatással foglalkozik, hanem a kutyával kapcsolatot kialakító ember problémáival. Számára az a legfontosabb, hogy kutyánk jelzéseit, esetleges gondolatait megértsük, olvassuk a testbeszédét. És ha végül járatosak leszünk a kutyanyelvben, képesek leszünk megoldani a kutyánkkal való kapcsolatunkban felmerülő kérdéseket.

Remek ábrák és a legújabb kutatási eredményekre támaszkodó, de cseppet sem tudományoskodó szöveg várja a könyv olvasóit. Minden kezdő, sőt haladó kutyásnak is melegen ajánlom!

Csányi Vilmos, etológus

BEVEZETÉS

Kezdjünk kutyaként gondolkozni!

*Ahhoz, hogy ki tudjuk találni,
mi jár a kutyánk fejében, előbb
meg kell ismernünk a kutyák
gondolkodásmódját – elsősorban
azt, hogy miként kommunikálnak,
és hogyan látják a világot,
valamint a viselkedésüket irányító
legfontosabb ösztönöket és
folyamatokat.*

Így kommunikálnak a kutyák

A kutyák – akár észrevevesszük, akár nem – folyamatosan kommunikálnak velünk és a fajtársaikkal különböző testtartások, mozdulatok, hangok és szagok révén. Ahhoz, hogy „kutyadetektívvé” váljunk, és megértsük, hogyan gondolkozik négylábú barátunk, először is fel kell ismerjünk, mire utalnak a nyomok: mit olvashatunk ki a testtartásából és hangjelzéseiből, valamint fel kell fedeznünk, mit jelent számára a szagok világa.

Kommunikáció testbeszéddel

Mi, a kutyák testbeszédének megszállott értelmezői folyamatosan elemezzük a kutyát: milyen pózban áll, mit jelez éppen a farka, mit fejez ki a szeme, a füle, a szája? A kutya testének minden részlete egy-egy betűnek felel meg a kutyanyelvben; a testtartás egy „szót” helyettesít, amely jelzi, mit akar a kutya velünk éppen közölni. A testtartások mozgásban lévő sorozata hozza létre a kutya által közölt teljes „mondatot”. Ebben a kötetben számos testtartás részletes elemzése szerepel, hogy segítsen a kutyánk megértésében. A Haladó szintű kutyaetológia pedig ismerteti a kutyák viselkedésének „összetett mondatait” is. Fontos, hogy először csak a kutyánk egyes testrészeit figyeljük meg, méghozzá anélkül, hogy elemeznünk próbálnánk, mit is látunk. A teljes kép az apró részletekből áll össze.

Test

A test és a felvett póz laza és nyugodt, vagy merevség és feszes izmok jellemzik? A kutya kihúzza magát, vagy inkább

laza a tartása? A testsúlyát előre- vagy hátrahelyezi, vagy nagyjából a test középpontjára? A csomós szőr fizikai vagy érzelmi feszültségre is utalhat. Igyekezzünk nem alapigazságokban gondolkodni! Ha például a kutya a hátára fordul, az barátságos vagy rémült lelkiállapotot is jelenthet (32–33. o.).

Fülek

A fülek helyzete megmutathatja, hogy milyen irányban gondolkodik éppen a kutya. Az előrenéző élénk fülek a kutya előtti dolog felé fordulnak, a hátracsapott fül azt jelentheti, hogy a kutya hátrálni szeretne. Ha az egyik fül előre-, a másik hátranéz, a kutya egyszerre két hangforrásra is figyel, és talán épp dönteni készül, míg az oldalra néző, a repülőgépek szárnyaira emlékeztető fülek azt jelentik, hogy a kutya a személyes terét vagy egy tárgyat védi.

Arc

Láthatók a kutya arcizmai? Megfeszülnek vagy lazák? Ráncolja a szemöldökét?

Szemek

Nézzük meg a kutya szemét! Meredten néz, kidüllesztve a szemét, vagy lágyan néz ránk a mandulavágású szemével? Pislog vagy előremered? A pupillák tágak vagy szűkek? Látjuk a szemfehérjét? Mire fókuszál a szemével?

Száj

A kutya szája nyitva van, és liheg, vagy csukva van? Mennyire nyújtja ki a nyelvét? A nyelv spatulaszerű (a végénél kiszélesedik)? Jól látszanak a fogak? Ha a kutya az ajkai felhúzásával megmutatja

a fogát, vagy lihegés közben az ajkát hátrahúzza, azt okkal teszi – valószínűleg arra figyelmeztet, hogy nagyobb térre van szüksége.

Farok

A farok csóválása nem mindig az öröm kifejezése. A faroknak a kutyáknál több szerepe is van, beleértve a kommunikációt. Ha a kutya a farkát a lábai közé húzza, vagy leül, az nyugtalanságra utal. Figyeljük meg percről percre, hogy milyen magasan, mennyire feszesen tartja a farkát, és milyen sebességgel csóválja. Bővebben a témáról a 18–19. oldalon.

Lássuk egyben a kutyát!

Bármilyen különleges tulajdonságokkal rendelkezik is a kutyánk, a testbeszédét egységben szemléljük – az orrától a farkáig.

Folytatás

Kommunikáció szagokkal

A kutyák másképpen érzékelik a világot, mint mi, hiszen elsődlegesen a szaglásukra támaszkodnak – előbb megszagolják, majd megnézik a dolgokat. Ez a képességük hihetetlenül fejlett; az agy teljes méretéhez viszonyítva a kutya agyában a szaglásért felelős terület 40-szer nagyobb, mint az embernél, és akár 600 millió szaglóreceptoruk is lehet, a mi 6 milliónkhoz képest. Egy teáskanálnyi cukrot is képesek kiszagolni két olimpiai méretű medencét megtöltő

vízmennyiségben! A kutya orrcimpái hagyják a levegőt (és a szagokat) folyamatosan cirkulálni, a két orrryukukkal pedig akár külön-külön is képesek szimatolni – a háromszögelés teszi lehetővé, hogy pontosan bemérjék a szag forrását.

Feromonok

A kutyák kommunikációjának nagy része a feromonok felismerésén és elemzésén alapul. Ezek olyan kémiai jelek, amelyek tudósítanak a tulajdo-

Feromonok azonosítása és kiválasztása

A vomeronazális szerv (vsz) azonosítja a feromonokat a szagmolekulákban, ezeket a kutya orrcimpái kitágulásával, felső ajka felhúzásával vagy a fogai „vacogtatásával” gyűjti össze. A nyelv a részecskéket a papilla incisiva nevű szervhez löki, ahonnan azok a vsz-be jutnak. A vsz-ben található idegek elektromos impulzusokat küldenek közvetlenül a másodlagos szaglógumóba, ez a jeleket az agy azon területeire továbbítja, amelyek a viselkedési/érzelmi reakciókat kiváltják.

